EUROOPA KOMISJON

Brüssel 12.4.2010
KOM(2010)139 lõplik

2010/0077 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega kehtestatakse seisukoht, mis võetakse Euroopa Liidu nimel toiduabi komitees vastu 1999. aasta toiduabi konventsiooni pikendamise kohta

(esitanud komisjon)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1999. aasta toiduabi konventsiooni sõlmis ühendus nõukogu otsusega 2000/421/EÜ. See konventsioon jääb jõusse kuni 30. juunini 2010, kuna selle kehtivusaega pikendati täiendavalt toiduabi komitee otsusega tema 100. istungil 5. juunil 2009.

1999. aasta toiduabi konventsioon ja 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsioon on 1995. aasta rahvusvahelise teraviljakokkuleppe kaks osa. 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooni kehtivust pikendati kuni 30. juunini 2011, võimaldades formaalselt pikendada ka toiduabi konventsiooni kehtivust 30. juunini 2011.

Algselt 1960. aastal sõlmitud toiduabi konventsioon loodi põllumajandustoodangu ülejääkide kooskõlastatud ja sobiva üleandmise vahendina arenenud riikidelt puudust kannatavatele arenguriikidele. Tänapäeval tundub toiduabi konventsiooni liikmete vahel valitsevat üldine arusaam, et konventsioon oma praegusel kujul ei vasta enam tänapäeva toiduabi nõuetele ja tavadele. Kuid toiduabi konventsiooni alased ametlikud läbirääkimised on esialgu edasi lükkunud, et võtta arvesse Maailma Kaubandusorganisatsioonis (WTO) toimuvate Doha arengukava läbirääkimiste tulemusi. Kuna viimastest toiduabi konventsiooni alastest läbirääkimistest on kulunud palju aega ja et eelnimetatud läbirääkimiste lõppemise aega ei ole võimalik ennustada, jõudsid toiduabi konventsiooni liikmed 5. juunil 2009 toiduabi komitee 100. istungil kokkuleppele, et intensiivse töö alustamiseks uue toiduabi konventsiooni võimalike uute elementidega, ei ole vaja oodata arutelude lõppemist Maailma Kaubandusorganisatsioonis. Üldine seisukoht on, et tulevane konventsioon peab olema WTO eeskirjade kohane.

Kuna praegune toiduabi konventsioon kehtib 2010. aasta juunini, käsitletakse selle uuendamist ametlikult 4. juunil 2010 toimuval toiduabi komitee istungil. 9. detsembril 2009 toimunud toiduabi komitee 101. istungil väljendasid mõned toiduabi konventsiooni liikmed (Austraalia, Kanada, Šveits, Jaapan, Ameerika Ühendriigid) oma *põhimõttelist seisukohta,* pooldades konventsiooni kehtivuse pikendamist veel ühe aasta võrra, ehk 30. juunini 2011. Kuid EL teatas nõukogu toiduabi töörühma 25. novembri 2009. aasta istungil kokkulepitud suunast: *„EL hakkab töötama selle nimel, et juunis võetaks vastu otsus toiduabi konventsiooni tuleviku kohta, ja ettevalmistused selleks võivad alata kohe, ilma et see piiraks võimalust teha 2010. aasta juunis teatavaks ametlik seisukoht”*, seostades niimoodi praeguse toiduabi konventsiooni kehtivuse pikendamise võimaluse uue konventsiooni alastel läbirääkimistel saavutatava eduga.

15. ja 16. veebruaril 2010 toimus Londonis toiduabi komitee mitteametlik kohtumine toiduabi konventsiooni tuleviku arutamiseks. Mitteametlikul kohtumisel lepiti kokku luua toiduabi konventsiooni tuleviku töörühm ja saavutati üksmeel esialgsetes lähtepunktides arutelude jätkamiseks toiduabi konventsiooni peamiste elementide üle. Töörühm alustab tööd 15. märtsil 2010 ja peab oma aruande valmis saama 14. maiks 2010. Seda aruannet hakatakse arutama toiduabi konventsiooni liikmete mitteametlikul kohtumisel 2.–3. juunil 2010 ning võetakse arvesse 4. juunil 2010. aastal toimuval toiduabi komitee 102. istungil. Toiduabi komiteel on palutud sellega kirjaliku menetluse teel ametlikult nõustuda 8. märtsiks 2010. Toiduabi komitee 4. juunil 2010. aastal Londonis toimuvaks 102. istungiks peab EL valmistama ette ühise seisukoha kahe võimaliku stsenaariumi suhtes:

(1) toiduabi konventsiooni liikmete mitteametlikel aruteludel toiduabi konventsiooni tuleviku üle on saavutatud märgatavat edu (s.t on alust eeldada, et (uued) läbirääkimised konventsiooni tuleviku üle algavad 2010. aastal) enne 4. juunil 2010. aastal Londonis toimuvat toiduabi komitee 102. istungit: sellisel juhul on toiduabi konventsiooni kehtivuse pikendamine veel ühe aasta võrra täiesti asjakohane. Sellisel juhul soovitab komisjon nõukogul anda vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 218 sätestatud menetlusele läbirääkimisvolitused ja -suunised, või

(2) mitteametlikel aruteludel toiduabi konventsiooni tuleviku üle ei ole saavutatud märgatavat edu enne juunis 2010 Londonis toimuvat toiduabi komitee 102. istungit. Sel juhul ei ole toiduabi konventsiooni kehtivuse pikendamine veel üheks aastaks asjakohane ning komisjon peaks vastavalt toiduabi konventsiooni menetluseeskirjade eeskirjale nr 13 olema ELi ja liikmesriikide nimel ametlikult vastu toiduabi komitees toiduabi konventsiooni kehtivuse pikendamise osas saavutatavale konsensusele.

Edusammudele või nende puudumisele annavad hinnangu ELi liikmesriigid ja Euroopa Komisjon. Kui toiduabi konventsiooni kehtivust ei pikendata, siis see enam ei toimi, ja seega ei ole ka miinimumkohustusi, mida täita. See ei mõjuta humanitaarse toiduabi rahastamist humanitaarabi peadirektoraadi poolt. Kuid on tõenäoline, et sellel on olulised kahjulikud tagajärjed negatiivse kuvandi tekke näol abisaajariikides, kes võivad järeldada, et toiduabisaadetiste saabumise ennustatavus halveneb, ja muudes toiduabi konventsiooni liikmesriikides, kes eelistavad ajaloolist lähenemisviisi, s.o toiduainetest vabanemist soodustavat mehhanismi.

Toiduabi konventsiooni alusel on Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide iga-aastane kohustus eraldada toiduabi väljendatuna nii nisuekvivalendis kui ka rahalises väärtuses, ning ELi ja selle liikmesriikide praegused kohustused on 1 320 000 nisuekvivalendi tonni pluss 130 miljonit eurot (see hõlmab transporti ja muid tegevuskulusid). 1 320 000 nisuekvivalendi tonnist 990 000 tonni käitleb ELi sisekokkuleppe alusel Euroopa Komisjon.

- Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid:

Nõukogu otsus 2000/421/EÜ

Nõukogu otsus 2006/906/EÜ

Nõukogu otsus 2007/317/EÜ

Nõukogu otsus 2009/393/EÜ

- Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega

Käesolev otsus on kooskõlas 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooniga, mis kehtib 30. juunini 2011. 8. juunil 2009 leppisid rahvusvahelise teraviljanõukogu liikmed kokku, et 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooni kehtivust tuleks põhimõtteliselt pikendada kahe aasta võrra alates 1. juulist 2009.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA TOIMUNUD KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Nõukogu toiduabi töörühma 25. novembri 2009. aasta istungil võtsid liikmesriigid 1999. aasta toiduabi konventsiooni kehtivuse pikendamise suhtes ühe aasta võrra, s.o 30. juunini 2011 järgmise seisukoha: *„EL hakkab töötama selle nimel, et juunis võetaks vastu otsus toiduabi konventsiooni tuleviku kohta, ja ettevalmistused selleks võivad alata kohe, ilma et see piiraks võimalust teha 2010. aasta juunis teatavaks ametlik seisukoht."*

Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõju hindamine**

Ei kohaldata.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- Õiguslik alus

Vt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

- Subsidiaarsuse põhimõte

Ettepanek tehakse jagatud pädevusse kuuluvas valdkonnas.

- Proportsionaalsus

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas.

- Vahendi valik

Kavandatud vahend: nõukogu otsus.

Muud vahendid ei oleks asjakohased järgmisel põhjusel: vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikele 9 on see ainus võimalus võtta vastu toiduabi komitees esitatav Euroopa Liidu seisukoht.

4. MÕJU EELARVELE

Toiduabi konventsiooni saab pikendada ainult siis, kui on olemas samal ajavahemikul kehtiv teraviljakaubanduse konventsioon (1995). Rahvusvahelise teraviljakokkuleppe halduseelarvesse tehtav rahaline panus hõlmab ka 1999. aasta toiduabi konventsiooni, s.t toiduabi konventsiooni kehtivuse pikendamine ei too kaasa täiendavaid eelarvelisi kulutusi. Kõnealune sissemakse kantakse ELi eelarve punkti 05 06 01 (rahvusvahelised põllumajanduskokkulepped). Kõnealuse sissemakse hinnanguline suurus sätestati 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooni pikendamist käsitlevale nõukogu otsusele 2009/393/EÜ lisatud finantsselgituses. Kulu ajakohastatakse ja võetakse arvesse 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooni pikendamisel.

1999. aasta toiduabi konventsiooni pikendamine tähendaks, et Euroopa Liidu iga-aastane kohustus anda konventsiooni III artikli punkti e kohaselt toiduabi pikeneb ainult ühe aasta võrra. Euroopa Komisjon on võtnud vastutuse ELi ja selle liikmesriikide poolt toiduabi konventsiooniga võetud teatavate kohustuste eest. Koos ELi liikmesriikidega konsolideeritakse üksainus toiduabi konventsiooni käsitlev teatis, kus ei osutata eraldi toimingutele. Toiduabi konventsioonis (artikkel V1) on sätestatud kohustuste ülekandmine ühest aastast teise, kuid seda ei ole kunagi kasutatud.

Siiski on oluline märkida, et Euroopa Komisjon ei ole suutnud kahel järjestikusel aastal, s.o 2007/2008 ja 2008/2009, täita oma tonnaažikohustusi.

KOKKUVÕTE

Eeltoodut arvestades teeb komisjon ettepaneku, et nõukogu võtaks Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel järgmise seisukoha ja volitaks vastavalt komisjoni tegema ühte kahest:

(1) hääletama Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel, vastavalt 1999. aasta toiduabi konventsiooni XXV artikli punktile b, konventsiooni kehtivuse edasise pikendamise poolt ühe aasta võrra, s.o 30. juunini 2011, kui on täidetud järgmised tingimused: toiduabi konventsiooni liikmete mitteametlikel aruteludel toiduabi konventsiooni tuleviku üle on saavutanud märgatavat edu (s.t on alust eeldada, et (uued) läbirääkimised konventsiooni tuleviku üle algavad 2010. aastal) enne 4. juunil 2010. aastal Londonis toimuvat toiduabi komitee 102. istungit;

(2) olema Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel, vastavalt toiduabi konventsiooni menetluseeskirjade eeskirjale nr 13, ametlikult vastu toiduabi komitees toiduabi konventsiooni kehtivuse pikendamise osas saavutatavale konsensusele, kui eelmises punktis nimetatud tingimus ei ole täidetud.

2010/0077 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega kehtestatakse seisukoht, mis võetakse Euroopa Liidu nimel toiduabi komitees vastu 1999. aasta toiduabi konventsiooni pikendamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõiget 9;

võttes arvesse komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) 1999. aasta toiduabi konventsiooni (edaspidi „konventsioon”) sõlmis ühendus nõukogu otsusega 2000/421/EÜ[1] ja seda pikendati toiduabi komitee otsustega 2003., 2005., 2007., 2008. ja 2009. aasta juunis ning see kehtib kuni 30. juunini 2010.

(2) 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsioon kehtib kuni 30. juunini 2011.

(3) Praegune toiduabi konventsioon kehtib 2010. aasta juunini ja selle uuendamist käsitletakse ametlikult 4. juunil 2010 toimuval toiduabi komitee 102. istungil.

(4) 9. detsembril 2009 Londonis toimunud toiduabi komitee 101. istungil väljendasid mõned toiduabi konventsiooni liikmed (Austraalia, Kanada, Šveits, Jaapan, Ameerika Ühendriigid) oma valmisolekut pikendada konventsiooni kehtivust veel ühe aasta võrra, ehk 30. juunini 2011. Euroopa Liit võttis seisukoha, et: „EL hakkab töötama selle nimel, et juunis võetaks vastu otsus toiduabi konventsiooni tuleviku kohta, ja ettevalmistused selleks võivad alata kohe, *ilma et see piiraks võimalust teha 2010. aasta juunis teatavaks ametlik seisukoht*.”

(5) 4. juunil 2010. aastal Londonis toimuvaks toiduabi komitee 102. istungiks peab EL valmistama ette ühise seisukoha kaheks võimalikuks stsenaariumiks:

(a) toiduabi konventsiooni liikmete mitteametlikel aruteludel toiduabi konventsiooni tuleviku üle on saavutanud märgatavat edu (s.t on alust eeldada, et (uued) läbirääkimised konventsiooni tuleviku üle algavad 2010. aastal) enne 4. juunil 2010. aastal Londonis toimuvat toiduabi komitee 102. istungit: sellisel juhul oleks toiduabi konventsiooni kehtivuse pikendamine veel ühe aasta võrra täiesti asjakohane. Seejärel algataks komisjon Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 218 sätestatud menetluse, soovitades nõukogul anda luba läbirääkimisteks ja võtta vastu asjakohased läbirääkimissuunised; või

[1] EÜT L 163, 4.7.2000, lk 37.

(b) toiduabi konventsiooni liikmete mitteametlikud arutelud konventsiooni tuleviku üle ei ole saavutanud edu enne toiduabi komitee juunis 2010 Londonis toimuvat 102. istungit. Sel juhul ei oleks toiduabi konventsiooni kehtivuse pikendamine veel üheks aastaks asjakohane ning komisjon peaks olema ELi ja liikmesriikide nimel ametlikult vastu toiduabi komitees toiduabi konventsiooni kehtivuse pikendamise osas saavutatavale konsensusele.

(6) Seetõttu tuleks toiduabi komitees Euroopa Liitu esindavale komisjonile anda nõukogu otsusega volitus kas olla toiduabi konventsiooni kehtivuse aasta võrra, ehk 30. juunini 2011 pikendamise poolt, kui tingimused on täidetud, või olla vastu toiduabi komitee konsensusele kehtivuse pikendamise osas.

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liit pooldab toiduabikomitees 1999. aasta toiduabi konventsiooni kehtivuse pikendamist ühe aasta võtta, s.o 30. juunini 2011 tingimusel, et toiduabi konventsiooni liikmete mitteametlikel aruteludel toiduabi konventsiooni tuleviku üle on saavutatud märgatavat edu (s.t on alust eeldada, et (uued) läbirääkimised konventsiooni tuleviku üle algavad 2010. aastal) enne 4. juunil 2010. aastal Londonis toimuvat toiduabi komitee 102. istungit.

Kui nimetatud tingimus ei ole täidetud, on Euroopa Liit, vastavalt toiduabi konventsiooni menetluseeskirjade eeskirjale nr 13, ametlikult vastu toiduabi komitees toiduabi konventsiooni kehtivuse pikendamise osas saavutatavale konsensusele.

Artikkel 2

Komisjon on volitatud seda seisukohta väljendama toiduabi komitees.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja